

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
integrale voortgangsrapportage
regionaal waterbeheer Zeeland
2025

Zaaknummer
828996

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 7 juli 2026

Geachte voorzitter,

Hierbij zenden wij u ter kennisname de 'Integrale voortgangsrapportage Regionaal Waterbeheer Zeeland' van Waterschap Scheldestromen, over het jaar 2025. Deze is vastgesteld door het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen en is door ons ontvangen op 4 juni 2026.

Deze jaarlijkse voortgangsrapportage heeft als doel het monitoren en bewaken van de uitvoering van relevante watermaatregelen voor de regionale wateren binnen Zeeland, in samenhang met de beleidsmatige en financiële kaders.

De voortgangsrapportage 2025 beschrijft de voortgang van watermaatregelen die staan verwoord in het Waterschapsbeheerprogramma 2022-2027 (hierna WBP) van het waterschap. Deze maatregelen zijn onder meer gekoppeld aan het tijdig behalen van vastgestelde provinciale waterdoelen uit het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 Provincie Zeeland en opgaven die volgen uit regels in de omgevingsverordening Zeeland.

De jaarlijkse rapportage heeft, naast het inzichtelijk maken van de voortgang van de belangrijkste maatregelen, ook een belangrijke signalerende functie. Knelpunten in de uitvoering worden tijdig inzichtelijk gemaakt en geagendeerd in de daarvoor ingestelde ambtelijke en bestuurlijke overleggen. De resultaten en conclusies uit de voortgangsrapportage worden besproken in het periodiek bestuurlijk overleg tussen de portefeuillehouders water van Provincie en waterschap dat drie keer per jaar plaatsvindt. In dat overleg wordt het belang van uitvoering van de nog te realiseren opgaven benadrukt worden oorzaken en oplossingsrichtingen van knelpunten besproken en worden daarover, waar nodig, vervolgspraken gemaakt. De rapportage wordt beoordeeld op basis van de prestatieindicatoren die opgenomen zijn in het WBP, KRW-doelen in het Regionaal Waterprogramma, of instructieregels in de omgevingsverordening Zeeland.

Beoordeling

De rapportage benoemt zeven onderwerpen. Voor de onderdelen Duurzaam Grondwater, Afvalwaterketen en Water in de stad is de voortgang net als vorig jaar op orde en zijn toekomstige uitdagingen in beeld. Bij de overige onderdelen: Voorkomen Wateroverlast, Passende Peilen, Gezond Water (Kaderrichtlijn water; KRW) en Regionale Waterkeringen geeft de voortgang nog steeds aanleiding tot zorg in het licht van de naderende afloopdatum van het huidige WBP in 2027.

Voorkomen Wateroverlast en Passende Peilen

De verwachting is dat doelen op het gebied van wateroverlast en peilbeheer niet tijdig worden behaald. Onderdeel van de maatregelen om wateroverlast te voorkomen, zijn het vergroten van de gemaalcapaciteit en de aanleg van maatregelen in het gebied zoals vergroten van duikers en berging in het watersysteem. Daarnaast geldt voor het onderwerp Passende Peilen dat de peilen in veel situaties nog niet conform het vastgestelde peilbesluit zijn ingesteld. Volgens het waterschap is de reden voor deze vertraging het achterlopen van de benodigde grondaankoop voor het uitvoeren van fysieke maatregelen voor het voorkomen van wateroverlast. Het waterschap geeft op dit moment prioriteit aan het vinden van grond voor de KRW-maatregelen. Wij achten het onwenselijk en juridisch kwetsbaar om vastgestelde peilbesluiten niet uit te voeren. Daarbij komt dat de termijnen om de doelen voor deze onderwerpen te realiseren al verschillende keren zijn verruimd zodat een goede combinatie mogelijk was met andere doelen zoals de KRW.

Het is zorgelijk dat het Waterschap de gestelde doelen in 2027 niet haalt. Ondanks meerdere verzoeken om voortgang te bespoedigen, is deze in 2025 minimaal. Wij gaan ervan uit dat peilen conform peilbesluit ingesteld worden, tenzij GS in kunnen stemmen met een te leveren verantwoording waarom dit niet gebeurt. In de bestuurlijke overleggen vragen wij dan ook het tussentijds rapporteren van de voortgang op de prestatieindicatoren bij Voorkomen Wateroverlast en Passende Peilen.

Naast het niet behalen van de doelen constateren we ook dat klimaatverandering zodanig verloopt dat naast wateroverlast droogte meer aandacht behoeft. Samen met het waterschap heeft de provincie in 2025 ambities opgesteld voor het duurzaam beheer van grond- en oppervlakte water onder normale en extreme omstandigheden met behoud van kwaliteit. Met de huidige klimaatverandering en de bijbehorende uitdaging op het gebied van waterbeheer zullen hiervoor aanpassingen nodig zijn aan het huidige beleid. De uitkomsten van het traject dienen als bouwstenen voor het nieuwe waterschaps- en provinciaal beleid op het gebied van waterbeheer.

Gezond Water

Hoewel we zien dat het Zeeuwse deel van het Scheldestroomgebied verhoudingsgewijs goed scoort op het landelijke dashboard dat de voortgang van de KRW-maatregelen in beeld brengt geeft het waterschap aan dat het doelbereik van de KRW-doelen niet gerealiseerd zal worden in 2027.

Waterschap Scheldestromen werkt aan twee KRW-inrichtingsmaatregelen: het aanleggen van vispassages en natuurvriendelijke oevers (nvo's). Tot en met Q3-2027 legt het waterschap nog vier vispassages aan. Oplevering voor de aflooptdatum van de KRW lijkt realistisch, al is er geen ruimte voor tegenvallers. De aanleg van nvo's is wederom achtergebleven ten opzichte van de planning in het WBP. Het waterschap heeft inmiddels flink vaart gezet achter de uitvoering van deze maatregel. De voortgangsrapportage meldt dat er in totaal 18,7km oever is aangelegd (peildatum 31 december 2025). Per 19 mei 2026 staat de teller op 26,5 km. Daarnaast heeft het waterschap nog een flink aantal kilometers in beeld waar nvo's aangelegd kunnen worden om tot de geplande 38,2km te komen. Afgelopen periode heeft provincie Zeeland gezocht naar mogelijkheden om het waterschap te ondersteunen bij het vinden van mogelijke locaties voor nvo's aan of langs percelen die onderdeel zijn van natuurnetwerk Zeeland. Wij hebben mogelijkheden gevonden om het Waterschap te ondersteunen bij ca. 8,1 kilometer nvo binnen bestaande of nieuwe natuur, eventueel met randvoorwaarden. De bestaande tussentijdse rapportages over de aanleg van nvo's zetten we komende periode door, en we breiden dit uit naar de prestatieindicator over de aanleg van vispassages.

Met de deadline voor KRW-doelbereik van 22 december 2027 in zicht is in 2024 geconcludeerd dat alles op alles gezet moet worden om alsnog tot KRW-doelbereik te komen. Dit betekent dat vastgestelde KRW-maatregelen uitgevoerd moeten zijn, maar dat ook extra stappen gezet moeten worden met aanvullende maatregelen. Daarom is in 2025 in samenwerking met andere Zeeuwse waterbeheerders een regionaal handelingsperspectief vastgesteld met aanvullende maatregelen. Een aantal van deze maatregelen zal doorwerken in de volgende KRW-planperiode. Inmiddels hebben we gezien dat ook deze maatregelen onvoldoende zullen zijn om tot doelbereik te komen. Waterschap Scheldestromen ontwikkelt momenteel een maatregelprogramma voor de volgende KRW-planperiode, waarbij zeker ook aandacht is voor de doelen die nog niet behaald zullen zijn in 2027.

Regionale Keringen

De voortgangsrapportage meldt de komst van een waterveiligheidsfilosofie. Inmiddels is duidelijk geworden dat hierop geen akkoord is gegeven door de Algemene Vergadering/commissie. Dit document geeft richting aan de toekomstige organisatie van waterveiligheid. Meerlaagsveiligheid is hier een belangrijk onderdeel van.

De provincie ondersteunt de meerlaagsveiligheidsaanpak en dringt erop aan dat een gewijzigde waterveiligheidsfilosofie, inclusief meerlaagsveiligheidsaanpak, alsnog wordt geaccordeerd.

Het waterschap is in 2025, conform de provinciale verordening (2024), gestart met de toetsing van de regionale keringen. De beoordeling van 30-60% van de keringen, zoals opgenomen in het WBP is niet behaald. De toetsing heeft vertraging opgelopen vanwege personele capaciteit. In 2026 worden verdere stappen gezet voor toetsing. Pas na de toetsing (2029) wordt er gestart met een eventuele versterking. In 2035 moeten de keringen voldoen aan de gestelde eisen in de provinciale verordening. Er zijn zorgen of dit qua tijd en financiën haalbaar is. Eventuele benodigde versterking van regionale waterkeringen wordt 100% door waterschap betaald, hier is in de toekomstige begroting nog geen budget voor gereserveerd. We maken afspraken met het waterschap om ervoor te zorgen dat de wettelijke verplichtingen ook daadwerkelijk worden nagekomen.

Zorgen over de haalbaarheid van de uitvoering van de zorgplicht regionale keringen geeft aanleiding voor ons om bestuurlijke afspraken te maken. Hierin bespreken we jaarlijks bestuurlijk de voortgang van de toetsing en eventuele versterking.

Vervolgstappen

Wij gaan over de constatering over de voortgangsrapportage 2025 nader met het waterschap in gesprek in de periodieke bestuurlijke overleggen. We maken verdergaande afspraken met het waterschap over tussentijds rapporteren over de voortgang voor wateroverlast, peilbesluiten en KRW. Dit doen we op basis van de bestaande prestatieindicatoren. Voor regionale keringen werken portefeuillehouders aan bovengenoemde bestuurlijke afspraken.

De Rekenkamer (2025) heeft in haar onderzoek naar provinciale watertaken de aanbeveling gedaan om SMART-afspraken te maken over de uitvoering van beleid. Wij adviseren het waterschap om in het nieuwe WBP tussentijdse prestatieindicatoren op te nemen voor alle onderwerpen – dit geldt m.n. voor Duurzaam Grondwater, Water in de Stad en Regionale Keringen.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

A.J. van der Maas
Waarnemend voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Integrale voortgangsrapportage Regionaal Waterbeheer Zeeland

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.